

© Tadas Natjokaitis

GULBIŲ ŽIEDAVIMAS LIETUVOJE 2011 M. VASARĄ

Julius MORKŪNAS

Šiomet gulbių žiedavimas prasidėjo liepos 16 d. Raseinių r. žuvininkystės tvenkiniuose. Per pirmą dieną pavyko pagauti ir sužieduoti tik vieną gulbę giesmininkę. Tą dieną gulbių giesmininkių šeimos slapstėsi nendrynuose ir jų niekaip nesisekė rasti. Todėl nusprendėme žieduoti gulbes nebyles, kurių pagavome 9. Kitą dieną atvykome į Tauragės r. esančius Visbarų žuvininkystės tvenkinius. Oras buvo puikus. Jau pirmajame tvenkinyje sugavome 6 iš jame buvusių 7 jauniklių. Ir kitų šeimų žiedavimas taip pat buvo sėkmingas. Galiausiai dienos pabaigoje turėjome sužiedavę 15 jauniklių iš 4 skirtingų šeimų. Kitą rytą patraukėme į Kelmės r. esančius Šilo Pavėžupio tvenkinius, kur tikėjomės pagauti bent vienos šeimos jauniklius. Deja, to padaryti nepavyko. Grįždami dar kartą nusprendėme patikrinti Raseinių r. žuvininkystės tvenkinius, ir šį kartą mums pasisekė sužieduoti 4 giesmininkių jauniklius.

Liepos 19 d. Prienų r. sužiedavome 10 gulbių giesmininkių iš trijų skirtingų šeimų. Vienoje gulbių giesmininkių šeimoje pavyko pagauti ir suaugusią patelę, kurios partneris buvo sužieduotas dar 2010 metais.

Liepos 26 d. buvo išskirtinė: Kaišiadorių, Kauno, Prienų, Birštono, Alytaus, Varėnos ir Šalčininkų rajonų keliais nuvažiuojame daugiau nei 150 km ir pagavome

20 jauniklių iš 5 gulbių giesmininkių šeimų. Jau sutekus pasiekėme Baltosios Vokės tvenkinius, kur įrengėme stovyklą. Kitos dvi dienos buvo skirtos nebylėms gaudyti. Iš pradžių buvo statomi specialūs tinklai, skirti į juos suginti besišeriančius paukščius. Per dvi dienas pavyko pagauti 55 besišeriančias gulbes nebyles ir 11 gulbių giesmininkių, iš kurių 4 buvo pagautos kartu su nebylėmis. Galiausiai, stovykloje praleidę 3 naktis, anksti kėlėmės ir patraukėme į Vilniaus r. esančius Akvilėgijos tvenkinius, kuriuose sužiedavome 4 gulbes giesmininkes ir 5 gulbes nebyles.

Jau rugpjūčio 2 d. su kita žieduotojų komanda patraukėme į Žemaitiją. Tą dieną pavyko sugauti ir apžieduoti 5 gulbių giesmininkių jauniklius: Skuodo r. – 1, o Žemaitijos nacionaliniame parke – 4. Po 2 dienų jau visiškai priešingame Lietuvos gale, Ignalinos r., prie pat Baltarusijos sienos esančiuose Bivėtos tvenkiniuose, per vieną dieną pavyko sugauti 11 gulbių giesmininkių jauniklių iš 3 skirtingų šeimynų. Grįždami namo dar stabtelėjome Zarasų r. esančiuose Vasaknų tvenkiniuose, kur iš gausios 7 jauniklių vadų pavyko sugauti ir sužieduoti tik 1 jauniklį.

Rugpjūčio 11 d., jau išvarginti intensyvaus gulbių žiedavimo sezono, susirinkome į paskutinę gulbių žieda-

Gulbių žiedavimą fiksavo Lietuvos ir Vokietijos televizijos. Baltosios Vokės žuvininkystės tvenkiniai, 2011-07-17 © Rasa Morkūnė

vimo akciją. Šį kartą tai buvo Kėdainių r. esantys Kaplių žuvininkystės tvenkiniai. Juose kakliniais plastikiniais žiedais pavyko sužieduoti 11 gulbių nebylių. Dėl labai suprastėjusio oro gaudymą teko nutraukti. Tačiau pradėjus važiuoti namų link oras pagerėjo. Todėl pabandėme sužieduoti gulbių giesmininkių šeimą iš Alsos tvenkinių Raseinių rajone. Šios poros vadas bandėme sužieduoti nuo 2009 m., bet vis nesėkmingai. Galiausiai šiemet pavyko sugauti ir sužieduoti visus 5 šios poros jauniklius.

Rugsėjo 10 d. sugavome paskutines 6 gulbes nebyles Šilutės r. Kintų žuvininkystės tvenkiniuose.

2011 m. vasarą gulbės buvo žieduojamos 15 Lietuvos rajonų (Alytaus, Šalčininkų, Vilniaus, Švenčionių, Ignalinos, Zarasų, Raseinių, Tauragės, Šilutės, Skuodo, Plungės, Kelmės, Kėdainių, Klaipėdos ir Kaišiadorių). Iš viso pagautos 97 gulbės nebylės (13 dar neskraidančių jauniklių, 4 perintys paukščiai ir 80 besišeriančių paukščių) ir 88 gulbės giesmininkės (82 dar neskraidantys jaunikliai, 2 perinčios gulbės ir tik 4 besišeriantys paukščiai).

Nuoširdžiai dėkojame visiems, talkinusiems šiuose darbuose: Valentinui Pabrinkiui, Rasai Uznytei, Šarūnui Kaulakiui, Kazimierui Morkūnui, Ingridai Miškinytei, Mariui Karlonui, Giedriui Mačerniui, Gediminui Petkui, Simonui Minkevičiui, Irminai Vaičiūnaitei, Viliui Visockui, Dariui Musteikiui, Zitai Gasiūnaitei, Simonui Aponvičiui, Laurai Visockaitei, Ieva Visockaitei, Vytautui Eigirdui ir kt.

Gulbių žieduotojams nebaisios ir vasaros liūtys. Šalčykščios upės užtvanka, Šalčininkų r., 2011-07-26 © Rasa Morkūnė

Sužieduoti gulbių giesmininkių jaunikliai. Meškynų k., Prienų r., 2011-07-19 © Julius Morkūnas